

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 62

IZDAN 1 AVGUSTA 1936.

PATENTNI SPIS BR. 12475

Dr. Kereszty Georg, inženjer hemije, Budapest, Madarska.

Postupak za uobličavanje i osposobljavanje za stajanje na vazduhu čvrstih alkalnih ili zemnoalkalnih oksida, hidroksida ili alkalnih karbonata, odnosno njihovih mešavina.

Prijava od 21 septembra 1935.

Važi od 1 januara 1936.

Traženo pravo prvenstva od 15 oktobra 1934 (Madarska)

Čvrste alkalijske, kao što su soda, potaša, pečen ili gašen kreč i t. d., teško se dadu briketisati, odnosno u obličavati u presovane oblike, pošto se čak i na visokom pritisku vrlo teško vezuju, a osim toga lepe se na formama i nagrizaju njihov materijal. Takođe je poznato, da alkali i zemnoalkalni oksidi odn. hidroksidi prelaze pod uticajem vazduha u karbonate, koji su isto tako kao i oksidi jako hidroskopi, usled čega se mogu držati nepromenjeni samo u dobro zatvorenim napravama.

Svha postupka prema ovom pronalasku je s jedne strane osposobljavanje za stajanje na vazduhu, na duže vreme, oksida i hidroksida čvrstih alkalijskih i zemnoalkalijskih, kao i alkalnih karbonata, a s druge strane uobličavanje tog materijala bez teskoće. Postupak se sastoji u bitnosti u tome, što se navedene čvrste alkalne materije u praškovitom stanju nakvašuju sa masnim materijama, odn. njihovim mešavinama, koje se ne mogu saponifikovati, ili bar u hladnom stanju da mogu saponifikovati. Te dodate materije biraju se probitačno tako, da one ne utiču štetno na upotrebljivost alkalijske, nego da u pojedinim slučajevima i potpomažu njihovo dejstvo, na pr. pri upotrebi za pranje, kuvanje sapuna i sl. Naročito dobro su se pokazali za to na pr. voskovi, bitumeni, masni ugljovodonici i t. d. koji se ne mogu u

hladnoći saponifikovati, a naročito parafini, cerezin, vazelin, parafinska i vazelinska ulja, produkti prerade kamenog ulja, lanolin, montan-vosak, jakosulfurisani proizvodi masti ili ulja, soli masnih kiselina odn. sapuni i t. d., ili njihove mešavine.

U smislu postupka dodaju se praškovitim alkalnim materijama navedene ili slične masne materije, i nakvašuju se tako, kako to najbolje odgovara njihovoj prirodi. Ako se na pr. izabrani dodatak može tucati ili fino strugati, onda se isti dobro meša sa tucanim alkalijama. Ali se mogu tucanim alkalijama dodavati masni dodatci, rastvoreni u jednom od njihovih rastvornih sredstava ili u tečnom stanju, na pr. jednostavno istopljeni, pa se dobro izmešati, da bi svi delići materijala bili prevučeni zaštitnom materijom. Uopšte uzevši, dovoljna je da se od masne dodate materije upotrebi 5—20% na količinu preračunato na težinu čvrstih alkalijskih.

Na taj način dobro izmešane, odn. nakvašene ili prevučene alkalijske mogu i u praškovitom stanju duže stajati a da se ne promene znatno. Presovane u brikete ili u druge proizvoljne oblike mnogo su više postojane na vazduhu, a pri tome pomenuti dodatci potpomažu znatno briketisanje odn. uobličavanje, tako da se isto da bez ikakve teškoće sprovesti pomoću za to uobičajenih mašina.

Din. 5.—

Primeri izvođenja:

1) Sveže gašeni kreč dobro se rasturja sa 10% njegove težine vazelinskog ulja, tako da se pojedini deliči kreča dobro uljem prevuku. Zatim se proizvod briketiše.

2) Praškoviti kalcijev hidroksid dobro se razmeša sa 20% njegove težine topljenog cerezina i tako dobivena masa se presuje na pr. u obliku šipki.

3) Praškoviti kalcijev hidroksid dobro se nakvasi u jednom obrtnom bubnju sa 15% njegove težine vazelina rastvorenog u tetrahlorugljeniku. Dobiveni praškoviti proizvod pakuje se na pr. džakove od hartije.

4) Mešavina od gašenog praškovitog kreča i praškovite sode, dobro se pomeša sa fino natrvenim parafinom i ta praškovita mešavina se briketiše.

alkalnih ili zemnoalkalnih oksida, hidroksida ili alkalnih karbonata, odn. njihovih mešavina, naznačen time, što se u navedene, prema potrebi prethodno usitnjene čvrste alkalijske ili njihove proizvoljne mešavine, dodaju masne materije, koje se ne mogu saponifikovati, ili se bar ne mogu u hladnoći saponifikovati, što se iste njima natope ili prevuku i što se zatim tako obrađeni i već u praškovitom obliku postojani proizvod briketiše na proizvoljan način.

2) Postupak prema zahtevu 1, naznačen time, što se upotrebljuju kao dodatci, koji potpomažu postojanost na vazduhu, a istovremeno potpomažu i uobličavanje, parafini, cerezin, vazelin, parafinska i vazelinska ulja, proizvodi prerade, kamenog ulja, lanolin, montan-vosak, jako sulfurisani proizvodi masti i ulja, soli masnih kiselina ili druge masne materije slične prirode, ili njihove mešavine, pri čemu se te dodatke materije upotrebljuju zavisno od njihove prirode u praškovitom ili istopljenom stanju, ili rastvorene u nekom od njihovih rastvornih sredstava.

Patentni zahtevi:

1) Postupak za uobličavanje i osposobljavanje za stajanje na vazduhu čvrstih

U smislu postupka dobija se praškoviti kalcijev hidroksid, odnosno kalcijev oksid, koji se dobro razmeša sa 10% njegove težine vazelinskog ulja, tako da se pojedini deliči kreča dobro uljem prevuku. Zatim se proizvod briketiše.

U smislu postupka dobija se praškoviti kalcijev hidroksid, odnosno kalcijev oksid, koji se dobro razmeša sa 20% njegove težine topljenog cerezina i tako dobivena masa se presuje na pr. u obliku šipki.

U smislu postupka dobija se praškoviti kalcijev hidroksid, odnosno kalcijev oksid, koji se dobro razmeša sa 15% njegove težine vazelina rastvorenog u tetrahlorugljeniku. Dobiveni praškoviti proizvod pakuje se na pr. džakove od hartije.

U smislu postupka dobija se praškovita mešavina od gašenog kreča i praškovite sode, koja se dobro pomeša sa fino natrvenim parafinom i ta praškovita mešavina se briketiše.

Čvrste alkalijske ili zemnoalkalnih oksida, hidroksida ili alkalnih karbonata, odn. njihovih mešavina, naznačen time, što se u navedene, prema potrebi prethodno usitnjene čvrste alkalijske ili njihove proizvoljne mešavine, dodaju masne materije, koje se ne mogu saponifikovati, ili se bar ne mogu u hladnoći saponifikovati, što se iste njima natope ili prevuku i što se zatim tako obrađeni i već u praškovitom obliku postojani proizvod briketiše na proizvoljan način.

Postupak prema zahtevu 1, naznačen time, što se upotrebljuju kao dodatci, koji potpomažu postojanost na vazduhu, a istovremeno potpomažu i uobličavanje, parafini, cerezin, vazelin, parafinska i vazelinska ulja, proizvodi prerade, kamenog ulja, lanolin, montan-vosak, jako sulfurisani proizvodi masti i ulja, soli masnih kiselina ili druge masne materije slične prirode, ili njihove mešavine, pri čemu se te dodatke materije upotrebljuju zavisno od njihove prirode u praškovitom ili istopljenom stanju, ili rastvorene u nekom od njihovih rastvornih sredstava.